

DEBRECZEN-NAGYVÁRADI ÉRTESÍTŐ.

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Felelős szerkesztő: NYIRI GÉZA.

Előfizetési feltételek:

Fizetendő Debreczenben.
Egész évre . . . . . 2 frt.
Fél évre . . . . . 1 „
Községeknek . . . . . 62 kr.

Egyes szám ára 4 kr.

Szerkesztőségi és kiadói iroda:

Gróf Degenfeld-tér 3. sz. házban.
Vilmos sörészarnoka szomszédságában.)
Kéziratok vissza nem adatnak.

Hirdetési díjak:

Négy-hasábos petit sorért 8 kr.;
többzórinnél 6 kr.
Nagyobb és többszöri hirdetéseknek igen kedvező engedmények tételnek.
Bélyegdíj: minden beiktatásért külön 30 kr.
„Nyitlér”-ben megjelenő közlemény minden petit sora 15 kr.
Hirdetések és előfizetések helyben a kiadói hivatalnál, Csáthy Ferencz, Telegdi K. Lajos, Budapest: Goldberger A. V., Általános Tudósító VII., Erzsébet-körút 14., Blockner J., Eckstein Bern., Haasenstein és Vogler, Bécsben, Prágában A. Oppalik, Schöckel H. és Párisban, Hamburgban Majnai-Frankfurtban: G. L. Daube és Mosse Rudolf hirdetési intézetében fogadtatnak el.

Egy szegény leány története.

Debreczen, 1899. július 22.

Nagyon egyszerű s rövid és szomorú ennek a szegény leánynak a története.

Azt is irhatnók, hogy egyuttal nagyon mindennapi és mégis foglalkozunk vele, mert igen tanulságos.

Bizonyosan nem a jó lét, de a súlyos anyagi helyzet utalta ezt a leányt arra, hogy ráleljen a kenyérkereső rideg életpályára s bizonyára nagy öröme lehetett, a midőn kinevezték a vasúthoz pénztárnoknőnek. Akármilyen sovány fizetés mellett, de mégis biztosítva volt létele s valószínűleg nagy lelki megnyugvással élte napjait.

A helyzete azonban megváltozott a napokban. A rendes havi pénztárvizsgálatnál hiányt fedeztek fel az általa kezelt kasszában s a megrémült leány a méreg pohárhoz nyult, hogy veszendőben lévő becsületével életét is megsemmisítse.

Pedig az a hiány nem is volt sok. Csak néhány forint, — ámde mégis csak hiány, a mikor a felsőbbség a legnagyobb szigor alkalmazzá s elvész a hivatal.

Nagyon sajnáljuk ezt a szegény leányt, ki nem valószínűtlen, maga sem tudta, hogy hiánya akadt. Mert hiszen az a lázas munka, melyet ő végez egy nagy forgalmu pénztárnál, nem zárja ki, hogy a hiány véletlenül ne merülhessen föl. Siet az utas, a nép tolong a pénztárnál és ő is siet, bizony máson is megeshetett volna a tévedés és ime, hivatalával, jövőjével, talán életével is fizeti meg elhamarkodását.

Ha tekintélyes volna az összeg, ha rendszeres sikkasztásról volna szó, nem mientegetnők azt a teljesen ismeretlen szegény leányt, jeleznök egyszerűn: hogy ez a társadalmi bűn, már a női alkalmazottakra is ráragadt, mint ráragad a himlő a fiuról a leánygyermekre.

És ez szegény leány bus történetében ott van több szegény leány szomorú jövője. A legtöbb leányt az üzletekben pénztárosul alkalmazzák, — a leányok fiatalok s gondjaik, esetleg ábrándjaik is lehetnek és egy zavart pillanatban a rosszakarat bűnössé teszi; mert rosszakaratu ember nagyon sok van a világon.

Egy szegény pénztáros leány panaszkolta, hogy az üzletbe egy ur (?) pár krajczárért vásárolván, 10 forinttal fizetett. A leány koronákat és filléreket adott vissza. Az ur sokalta a pénz csomóját, vissza veszi a 10 forintot. Hogy apróval fizet. Aztán keresgélte a pénzt s beszédbe egyeledett az üzlet alkalmazottaival. Végre odafordul a kisasszonyhoz, a pénzért. Kéri a 10 forintból visszajáró összeget. Hiába mondta a szegény leány, hogy visszavette és apró pénzt ígért, az az ur (!) nagy lármát csinált s végre is a szegény leány zokogva adott vissza s küldött rögtön haza, hogy pótolják a hiányát.

Annak a piszkos urnak, volt lelke azt a szegény leányt megkárosítani! És az üzletben nem volt senki ki, pártját fogta volna a szegény leánynak, pedig évekig volt ott alkalmazva és soha egy fillér sem hiányzott a temérdek pénzből.

Szegény, szerencsétlen pénztkereső leányok, be szomorú a ti sorsotok; hamar borul egetekre sötét felhő, arra az égre, a melynek ugy is igen kevés a derűje, napfénye.

Remegve teljesíthetik kötelességeket, agódva lesván, hogy mikor csalják meg, hol károsul meg. Ott settenkedik a rossz szellem körülük, kezében a gyilkos méreggel, hogy megbélyegezza a szegény küzdőt, hogy sikkasztóvá, becsületvesztetté s öngyilkossá tegye.

Hát bizony nagyon szomorú, nagyon sivár kép ez.

Ne ítélje el a társadalom könnyelműen az ily leányokat. Az ő bukások — mártíromság, mely nem megvetést, de könyörületet érdemel.

És ez jusson eszükbe mindég, ha olvasásuk egy-egy szegény leány hasonló szomorú, sivár történetét.....

Némó.

Érdekeink.

Debreczen, 1899. július 22.

A nagyvárosok utcái üresek, zajtalanok. Akik csak tehették és tehetik siettek, megszabadulni a nyári tikkasztó forró levegőből s csak azok jelennek meg olykor-olykor a tüzes aszfalton, akiket a kötelesség s a vagyoni helyzet ide köt.

Hazamentek a honatyák is, hogy pihenjen a politika, elszédtek a tisztviselők, a tanárok ki erre, ki arra, — sőt a gazdák és a napszámosok is ritkán láthatók. Künt dolgoznak a jó isten szabad ege alatt, — vágják a rendeket és rakják az asztalokat, a melyek mellé oda van már állítva a cséplőgép, hogy a kalászból kivége a mindennapi kenyeret adó aczélos buzaszemeket.

Csend honol mindenfelé. Szenzációs események nem gyakran fordulnak elő.

Lázás érdeklődéssel várja azért a hírszomjas nagy közönség s unottan dobja félre csak hamar mindenki, hiába telvék azok ép ugy most, mint máskor, — üreseknek találják, ha csak egy-egy Pulszky Károly-féle tragédia nem ébreszti föl az érdeklődést.

Pedig a lapokban — az ugynevezett „holt idején” daczára igen érdekes hírek vannak. Olyanok, a melyekkel máskor nem szokás foglalkozni.

Előveszik a városok, vármegyék dolgait; azoknak hiába s gazdálkodását, rákszerű haladását; megbolygatják a pénzkezelők dolgát és a vallató hatóságok — brutalitását. Máskor is lehetne velők foglalkozni, mert van sok tisztviselő, fordul elő durvaság máskor is, — de most nem szorítja le azokat fontosabb, országos érdek.

Beszélünk a szegény magyar iparóráról, a melyet mindenáron fel akarunk virágoztatni, de a fogyasztó közönség még is csak külföldi cikkek vásárol, külföldre önti a drága pénzt, a mesés összegeket és azután jajgatunk, hogy nincs magyar ipar. Ez a — magyar tempó.

Nagy örömmel zengjük a hozsonnát annak a becsületes belgának, a ki hat millió

márkával jön hazánkba, hogy itt kis gazdák részére tanyai gazdálkodást rendezzen be, a melyet teljesen felszerelve olcsón adnának nekik bérletbe, hogy bizonyos esztendők multával e tanyák valódi tulajdonuk legyen.

Zengjük a dicséretet a külföldi pénznek, a melyet bizonyosan nem hoznának elébünk, ha más helyen tudnák jobban gyümölcösztetni, de a belgák tudják, hogy az idegen pénz elhelyezésére felséges minőségű a magyar talaj.

Nagyon szép az, hogy a kis emberek érdekeit a nyár forró hevében ily melegen karolják fel, de vajjon csak is idegen tőke segélyével lehet-e ezt megtenni? Nem tudnának összehozni hasonló összegeket itthoni tőkékből, hogy a biztos haszon ne ismét külföldre vándoroljon, hanem itthon maradjon? Hiszen nincs nekünk ily sok felesleges pénzünk.

Gyárakat, ipartelepeket, tanyákat létesít a külföldi tőke, vasutakat épít dus haszonnal, míg a hazai pénz az kiszalad idegen országba, idegen cikkekért, idegenek gazdagítására.

Ezeket a hangokat beszéli most a nyár. Bizony nagyon kellene rája hallgatni, de nem csak hallani kell azokat, de mérlegelni is.

Nagyon szép dolog, hogy egész érdeklődéssel fordul az ország figyelme az aratás felé, kíváncsian lesve annak eredményét. Az aratás befolyással van a most teljesen pangásban levő kereskedelemre s iparra s bizonyos, hogy mihelyt a gazda piacra hozza az új termést, a pénz gyorsabban forog, — de vigyázni kellene aztán arra, hogy az a pénz azt gyámolítsa, ami hazai, a mi nem idegen.

Elmondják a lapok e nyári dolgokat minden holt idejében. Egy kicsit érdeklődik is a közönség irántuk, de csak hamar napirendre térnek fölöttök, hogy a jövő nyáron újra felhangozzék a panasz...

A jó aratást jól is kellene már felhasználni.

Karcolatok.

— Innen-onnan, mindenünnen. —

Végtére is csak elérkezett az igazi nyár.

Tomboló viharok, sűrű zivatarok sorompói akadályozták pontos beérkezését, de ime, még is — itt van.

Hanem bizony megkésétt erősen s meg kellett fizetni.

Ugy látszik, hogy az ember mindenért, még a nyárért is fizet már.

TÁRCSA.

A mult...

A mult soká kísértett, e rém,
De elhantolta az idő.
Mi vagy te mostan szomorú lény?
Bolyongó néma temető.

Szíved legkedvesebb halottja
Az édes, büszke adósság;
A mult gövöngyét arra öntja —
Oh, fel hogyan támasztanád!

És halva fekszik bus szívedbe,
A lángoló vágy, szerelem;
Többé nem várod már epedve
A lánykát nyári éjjelen.

Lelkednek a becsüvés se drága,
És elrepült onnét a hit;
Reményeidnek száraz ága
Hullajtja hervadt lombjait.

Bercsényi Tihamér.

Az égi lény.

Már megint olyan sötét az én kapucziómerem, hiába beszél az ember ennek a mamlasz pinczérnek. — Pinczér! hozza az ifjuság heti közlönyét! — Mit tetszik parancsolni nagyságos uram? — Hát a Magyar Égírót, nem érti meg az embert! Minden bosszant ezen a világon; tegnap is husz pengőt vesztettem a tarokkozásban; hát az

egész világ ellenem szegődött! — ördögös egy élet ez!

A kávéház rendszeren megtelik a szombati vén asszonyokkal és elég nyomasztó a levegője is. Meg kell ezt is szokni, mivel kávéház nélkül el nem lehetek.

— Való-e vagy csak képzelet? Éppen a szomszéd asztalnál ül egy „égi lény”! Nem is lehet az más.

Oh ezek a szemek, a legszebb azurkék színbe játszó, milyen ábrándosak, milyen szelid a tekintetük! Az a picziny szájj és az apró fogak, mintha mindenik a ceyloni gyöngyök legszebb példánya lenne. A karcu termet, a rózsás arc, mind az igazi szépség és gyönyörűség.

Most már megváltozott az egész környezetem: a füstös levegő, mint mennyei felhómály tánt fel, melyben a bájos angyal ábrándosan tekint reám; az Auer-világító mindmegannyi egy-egy csillogó bolygó a mennyei háttérben; a vendégek egész serege pedig, mint hódoló alattvalói a szépség e fejedelménőjének.

Rajta csüng tekintetem és oh boldogság! Ő is reám tekint néha-néha... Nem tudom talán csak képzelem, hogy rám mosolyog.

E mámorító légtérben töltök egy vagy két órát, ekkor egyszerre a szellemeknek virradóra fujtak, akarom mondani a gonosz szellemek közreműködésével eljött a válás pillanata. Mint mindenkor, ugy most is a vén anyóka okozta a bajt, az az anyóka, aki egész idő alatt mellette ült, sötét háttér gyanánt.

Felálltak. A leány még egy sokat mondó pillantást vetett felém és távoztak.

E pillantást nem tudtam megérteni; kövessem-e őket, vagy nem. Nem tudtam határozni.

Végre elmentek. Nyomasztó lett a levegő, fölösleges minden, ami mellettem volt, kiállhatatlan lett a füst; siettem a szomszéd játékkerembe, hogy a tarokkozásal elűzzem a démonokat.

Mi sem természetesebb, mint hogy vesztetem; no de mi az, harmincz pengő, hiszen áll a közmondás; aki szerencsétlen a játékban, szerencsés a szerelemben.

Ez a babonás mondás felindított, ujjongtam örömben. Azt képzeltem, hogy e bájos teremés rózsás ajkaira csuppanós csókot nyomhatok.

Szűk lett már a kávéház: mennem kellett ki a szabadba, hogy lázasan lüktető szívemet a korai tavasz levegőjével lehűssem. Hiába a balzsamos levegő, mint ittas embert tántorított. Haza mentem és lefeküdtem. De nem tudtam aludni. Forrongott képzeletem: előttem ült a vén anyóka, gunyos mosolylyal ábrázátán, előtte a kis angyal, akinek csupán szende pillantása tévelygett a környezetben, mintegy bocsánatot kérve az alkalmatlankodásért, s ez az ártatlan tekintet, az igéző szemek annál csábosabbak voltak. Démoni gondolatok győttörtek miérrt hagytam elmenni őket, miért nem kutattam lakásukat, talán nem látom soha viszont azt az aranyost. Izgatottságom nőttön-nőtt, majdnem tomboltam dühömben, hajamat téptem mérgemben — fel kellett kelmem és rendetlenül öltözve menekültem a szabadba.

Végig jártam az utcákat, bolyongtam a ligetben. fáradtan, kimerülten döltem egy padra, s mint valami hosszú, sikertelen harcz után nyugalmat kívántam.

Már hajnaldott, az utca élénkült, mikor bazaarkeztem és lefeküdtem, hogy aludjam, de agyamban irtózatoss rémképek vonultak végig: csalódott voltam, tanulmányaimat e hanyagoltam, hazuról kitagadtak és sok minden más, amire már nem is emlékszem.

Dél volt, mikor felkeltem. Rendbe szedtem magam és étvágytalanul fogyasztottam el ebédemet.

Két órakor már a kávéházban voltam. Mindenkinél tudakozódtam, vajjon nem ismerik-e azt a hölgyet, aki tegnap itt volt... pinczérrektől, ismerősöktől, még a kaszírót sem rösteltem megkérdezni; mindekitől csak tagadó választ kaptam...

Leültem, végig lapoztam az összes illusztrált és a nem illusztrált lapokat, de nem olvastam; minden egyes ajtónyíláskor nagyot dobbant a szívem.

Négy óra lett, öt óra, s még mindég nem jöttek. Végre — boldog pillanat — beléptek.

Ő még szebb, még elragadóbb volt, mint tegnap. Velem szemben ültek és e pillanattól kezdve szememet róluk le nem vettem, figyeltem minden

mozdulatokra, hogy a mikor távoznak, gyorsan kivethessem őket.

Ma is éppen ugy, mint tegnap, néha-néha rám tekintett és mosolygott, én pedig folyton pirultam.

Félhétkor fizettek, én felkeltem és megelőztem távoztukat, hogy a vendégek előtt feltűnő ne legyen; odakünn megvartam őket.

A leány rögtön észrevett és egy hálás mosolylyal köszönte meg érdeklődésemet.

Követtem őket, majd egy kirakat előtt állottak meg, majd meg valami utcai látványosság előtt, s a leány minden alkalmat felhasznált, hogy élénk szemekkel felém tekintsen és mindannyiszor reám mosolygott.

Egyszerre megállnak, hosszasan beszélgetnek, e matróna befordult egy házba, míg a leány kissé gyorsabb lépésekkel tovább halad. Szivem hevesen dobogott, minden vér a fejembe szállt — s egy merész elhatározással mellette teremttem.

— Ezer bocsánat, nagysád, engedje meg, hogy bemutassam magam, X. szigorló orvos vagyok; megenged talán, hogy elkísérjem?

— Oh kérem, örömmel.

Boldogabb nem lehettem volna, mint e pillanatban. Együtt mentünk, én csak egy szivtam be édes szavait. Csevegett köznapias dolgokról, mondot sok szepet, jót is, én meg folyton bókoltam, mint egy ügvetlen, szórakozott udvarló, s az alatt folyton tűnődtem, hogyan lehetne az ismeretséget állandóvá tenni.

Megállt egy földszintes ház előtt.

— Bocsánat uram, itt lakom, igen köszönöm fáradságát.

— Ez kegyetlenség, nagysád, de ha esedezném, csak nyujtana alkalmat, hogy társaságát máskor is élvezhessem?

— Hát én nem bánom, szivesen látom, ha meglátogat, mikor nagynémim is otthon van, délután öt óráig, mert azután elmegyünk. A viszontlátásra!

— Megengedi nagysád, hogy holnap meglátogathassam.

— Kérem, szivesen.

— Oh, kezét csókolom, a viszontlátásra!

Vérmes reményeket tápláltunk az aratás eredménye felől.

Egy kicsit el is bizakodánk, pedig idő előtt volt az, mert, hej, sok agyafurt ellenséggel kell számot vetni.

Végre is kisült, hogy megint nem termett annyi, mint a mennyit vártak. Nos, mit szól hozzá édes magyarom?

Azt ugy-e, hogy egy csalódással több vagy kevesebb, ma már — nem is számít.

A forró napok állandósultával még üresebb lett a város.

Siet szabadulni a ki csak teheti s megy oda, ahol nem hallja az unalomig hangoztatni azt, hogy „Jaj, be meleg van!”

Az itthon maradtak aztán hajtogatják is a szálló igét folyton, és erősen hűtöznek.

Ki fagyalttal vagy jeges kávéval, ki jégbe-hűtött savanyu vizes borral, ki — u g o r k a l é v e l.

Kinek hogy engedi a hűtözést a — pénzes tárczája.

Erről jut eszünkbe felemlíteni, hogy kezd a bor ára szépen emelkedni.

44 krajczár, sőt néhol 50 krajczár az új bor literje.

A vigasz ebben csak az, hogy máskor pancsolt borért is többet fizettek.

Leégett az ispotályi templom tornya, épen a mikor reparálták a különben is rozoga épületet.

Ugy látszik, ilyen drasztikus eset kell nekünk, hogy a rossz helyett újat csináljunk.

Nem kívánunk feljebb emelkedni a reparáció színvonalánál.

Azaz, de hogy nem.

Kaszárnyát azt szeretünk újat építeni. Ha kell kisárfázzák azokat, mert kaszárnyák.

Hogy aztán mi belőle a haszon, az oly hivatalos titok, a mit — nem szabad nyilvánosságra hozni.

A legutóbbi kaszárnya építés is emlékeztetes lesz.

A helyet olcsón akarták megvenni. Ülenként 50 kr-ért. A polgárság többet kért. Pereltek. A bíróság kért forintot állapított meg s a város — per vesztés lett.

Száz darab ropogós ezres bucsuzik most e miatt a — házipénztártól.

Hija! Debreczen sok milliomos város!

Nagy dolog történt katonáknál.

Egy fő-főgenerális eltiltotta a pofont. Ezentul nem lesz szabad a katonákat püfölni.

Régi nóta ez, melyet sokszor elhuznak, de a melyet mégis — hamar elfelednek.

Tiltották a pofont s más egyebet már 10 év előtt is.

Egy hétnek vagy hónapnak tünt-e fel e rövid nap nem tudom, annyi azonban bizonyos, hogy nehezen érkezett el a három óra, mikorra látogatást terveztem.

Bekopogtattam. Nagynénje fogadott. Nagyon háziasan volt öltözve és miután üdvözölt, tudomásra adta, hogy valamivel későbbre várta látogatásomat; azután bocsánatot kért, hogy toilette váltás miatt egy pár perczig távol maradjon és az ajtót mutatta, hol Aranka, az én bájos angyalom tartózkodott.

Beléptem. Aranka elém jött és viszo:it üdvözölt.

Beszélggettünk azután sok közömbös dolgokról, mentegetőztem merészségemért és ő mosolyogva megbocsátott. Kitértam egész ideális lelki világot; ő pedig szánalmas pillantást vetett reám és mindig a dolog reális oldalát tüntette fel.

— Lásna, nagyság, így bolyongok én egy bizonytalan jövő felé, ma még megélhetek mert szüleim vagyonosak, de a holnap... — a jövő titka.

— Azért, uram előrelátónak kell lenni és a jelenben gondoskodni a jövőről; akárhán ilyen gazdag család van, ahol a pénz bőségesen kijut még a jövőre is és mégis biztosítják a gyermekeket; ön, uram, rendelkezik a jelenben ilyen kis összegekkel könnyen nélkülözi azokat és a jövőre biztosíthat magának egy igen nagy összeget; nagyon ajánlom önnek e módot, különben, hogy megkönyvitve legyen a dolog, mindjárt hozok önnek megfelelő blankettákat.

— Nézze csak, ezek azok, töltjük ki és ön csak alá fogja írni, s biztosítva van 2000 frtra.

Nagyot néztem e váratlan fordulatot, de szó nélkül aláírtam az ívet, a hölgyecske pedig szomoruan lesütött szemmel folytatta:

— Bocsánat, uram, hogy ide fárasztottam de tudja, kérem, a világ szája rossz, én a férfiakat fel nem kereshetem, a megélhetés súlyos feladata pedig megkívánja, hogy önökkel ériatkezzem, ne vegye tehát rossz néven... Külömben bemutatom magam: én az F... biztosító-intézet ügynöknője vagyok.

Azért csak a mult hsten írta egy helybeli lap, hogy egy „führer úr“ félholtra kinezott egy szegény bakát.

Nem nyilvános a. Négyszemközt a — s o b á b a n.

Ide nem hatott a — parancs!

Az új bérház megint sok embernek fog munkát adni, keresetet biztosítani.

Hát hiszen ha már bérház kell, hát legyen, de legalább a helybeli iparosok közül azok is látnának már azokból valamit, akiket eddig mellőztek.

Vagy: nem lehet mindenki — kedvenc?

Az oroszánt kivitték az Emlékkertből.

Azt az emléket, a melyet a debreczeni csatában elesett honvédek pora felé emelt a hazafias kegyelet.

Kiviszik most oda, a hol a hősök 50 év óta porladoznak.

A helye üres... kopár...

Bizonyosan nem sokáig lesz az, vagy talán jó nekünk így is az — emlékkert?

H I R E K.

— **Debreczen város százezer forintos kisajátítási pere.** Debreczen város százezer forintos kisajátítási pörét tárgyalta e héten a kuria szüneti tanácsa. Ungvári András, Eszter, Lédeczi Sándorné, Vásári István, Kerekes Gézáné, Szotyori Nagy Károly, Bikfalvi István, Gombos Juliánna és Hegedüs István és Simay Berta telektulajdonosok nem akarták átengedni a városnak telkeiket a hatázi-uton, a Csicsogóban, mert kevesítették a városból felajánlott árt, azt mondván, hogy a Csicsogó telkeinek értéke rövid idő alatt kétszeres lesz, — mert a város nagyon terjeszkedik és már egészen a Csicsogóig nyulik. A debreczeni polgári törvény-szék a szakértő becslok véleményének meghallgatása után az Ungváriak és Lédeczi Sándorné telkeinek értékét 14,000 forintban, Vásári Istvánnéét 18,000 forintban, Kerekes Gézánéét 13,000 frtban, Szotyori Nagy Károlyét 1100 frtban, Bikfalvi Istvánéét 2000 forintban állapította meg. A debreczeni tábla ezt az ítéletet nagyrészt helybenhagyta és ezen e heti ülésében a kuria is megerősítette. Az ítélet szerint Debreczen városa tizenöt nap alatt végrehajtás terhe mellett köteles a kártalanítási összegeket kifizetni.

— **Vas árubódék a piacon.** Nemrégén a városi tanács a vásárterek rendezésére a költségvetésbe 5000 forintot vett be s elrendelte ennek terhére a Degenfeld-ter aszfaltrozását. Mikor ezen munkálatot megkezdették a czél Géza főmérnök azt az üdvös javaslatot terjesztette a tanács elé, hogy közegészségügyi, közisztasági szempontból czélszerű lenne a piacsteret rendezni s a jelenlegi különféle bódékat a sziszterezeti árubódék k a l helyettesíteni. A főmérnök 156 ilyen bódé felállítását javasolja, melynek előállítási költsége 28548 frtba kerülne, mely összeget egy alpból vennének kölcsön s a törlesztést a befolyó bérösszegekből s helypénzekből eszközölnék. A tanács ezt a javaslatot véleményezés végett áttette a jog-és pénzügyi bizottsághoz, mely egyhangulag elfogadta a főmérnök javaslatát s ajánlja a közgyűlésnek is a javaslat elfogadását.

— **A debreczeni gazdák szegedi kirándulása.** A debreczeni gazdasági egyesület a szegedi gazdasági kiállításra társas kirándulás rendezését tervezi. Felszólította hát a debreczeni gazdákat, hogy akik közülök a tömeges kirándulásban részt kívánnak venni, jelentkezzenek a gazdasági egyesület titkárságánál. A tanulmány-kirándulás azonban nem nagy reménnyel kecsegtet s talán meg se tartható, mivel a gazdák közül eddig még senki sem jelentkezett részvételre.

— **Számonkérőszék a városházán.** Julius 31-ke nagy nap lesz a városházán. Akkor tartják meg a számonkérőszék ülését, a hol az egyes referenseknek igazolással kell élniök, hogy nincs restantiájuk. Megy is a munka most a városházán — sürren dolgozzák fel a csaknem feledésbe ment poros aktákat.

— **A városi szeszüzlet kérdéséhez.** Dr. Benedek János ügyvéd, kit a fogyasztási és italadókat ellenőrző ötös bizottság még 1898-ik év elején a kezelő hivatal és szeszüzlet mellé jogtanácsosul megválasztott, a legújabbban felmerült elvi okok és nézeteltérés következtében Simonffy Imre kir. tan. polgármesterhez, mint a bizottság elnökéhez intézett bejelentésével ezen tisztének további viseléséről lemondott.

— **A debreczeni róm. kath. templom kibővítése.** Az utóbbi években annyira elszaporodtak a katolikus hívek, hogy a Szent-Anna-utcai templom, mely még a mult században épült, már nem felel meg az igényeknek. — A debreczeni róm. kath. egyház körében azzal foglalkoznak, hogy a templomot megnagyobbítják. A terv fölmerülése bizonyára meglepéssel tölti el a debreczeni híveket, akik évről-évre mindinkább hangoztatják, hogy a templom a mai állapotában szűk. Bizunk W o l f k a Nándor dr. püspök ismeretes alkotó-készségében és talentumában, hogy mint annyi nehézkérdést, a róm. kath. templom megnagyobbításának kérdését is megoldja.

— **A városi tanács és a Petöfi-ünnepély.** Jókai Mór a Petöfi társaság elnöke és Bartók Lajos alelnök felhívást intéznek Debreczen város tanácsához, hogy a július 30-án Segesvárott tartandó Petöfi-ünnepélyen küldöttségileg képviseltesse magát, — egyidejűleg meleg hangu felhívást is mellékelnek, melyben a Petöfi-házra való gyűjtést kéri a tanácstól s hogy e czélból bizottságot küldjön ki, mely a gyűjtést végezné. — A tanács legközelebbi ülésén határoz s hisszük, hogy a várost méltóképen küldöttség fogja ezen ünnepélyen képviselni.

— **A debreczeni tisztviselők önszorgalmazó egylete,** igazgatóságának ismét egy újabb kedvezményt sikerült kieszközölni, amennyiben Békes Lajos piac utcai férfitáncz kereskedése az egyesület tagjainak 5% árleengedést biztosított.

— **Istentiszteletek a debreczeni csata évfordulóján.** Augusztus 2-án, a debreczeni csata félszázados évfordulóján istentiszteletek lesznek. A félszázados évforduló napján ugyanis reggel 8 órakor először a róm. kath. templomban lesz rekviem, amelyet dr. W o l f k a Nándor vál. püspök-plébános tart. A rekviem alatt az egyházi énekkar működik. Kilencz órakor az ev. ref. nagytemplomban lesz gyászsteuiz telet, ahol a Dicsőfi József imája előtt a városi Dalegyet éneklő Bajza apothoizisát: „Nyugosznak ök a hős fiak, dúló csaták után“ míg az ima után ugyancsak a Dalegyet a Szózatot fogja énekelni. Délután fél kettőkor kezdődik az ünnepség második része a honvédtemetőben és a csata színhelyén, a Nagy Sándor halomnál.

— **A Petöfi szobor renovalása.** A kollégium lépcsőházában elhelyezett Petöfi szobrot renovalták. A hosszú évek során biz azt meglepte a por, megkopott a színe, most pedig országos ünnepélyek készülnek a lángelkű költő emlékének tisztelésére. Ebből az alkalomból a kollégiumi szobrot is ünnepi, új mezbe öltöztették. Lefektették róla a vastag port, és bemázolták szépen bronz színű festékekkel.

— **A debreczeni gazdasági tanintézet új igazgatója.** Öfelsége a király K e r p e l y Kálmán gazdasági tanintézeti tanárt, társadalmi életünk kedvelt tagját, az intézet igazgatójává kinevezte. Az ide vonatkozó hivatalos kézirat a következő: „Földmivélségi magyar miniszterem előterjesztésére Kerpely Kálmánt, a debreczeni gazdasági tanintézet rendes tanárát, ezen tanintézet igazgatójává kinevezem.“ Kelt Ischlben, 1899 július 14-én. Ferencz József s. k. Darányi s. k.

— **A belügyminiszterajándéka.** A belügyminiszter tegnap küldött körrendeletében értesítette a város közhetségét, hogy az „Osztrák-Magyar Monarkia irásban és képben“ című mű eddig megjelölt keteit az összes törvényhatóságoknak, tanintézeteknek és muzeumoknak megküldötte s a folytatolagos kötetet is megküldi. Az értékes mű Debreczen szabad kir. városhoz is megérkezett.

— **Városi közgyűlés.** A folyó évi július hó 27-ik napján d. e. 9 órakor tartandó rendes közgyűlés napi rendjére a következő névszerinti szavazások tüzttek ki: 1. A debreczeni tornaegylet a debreczeni 4275 és 7828. sz. tkjvben foglalt ingatlanainak és felszereléseinek 26,146 frt 59 kr vételárért a város tulajdonába megszerzése felett második ízben. 2. A Szent-Anna-utcai 16. sorszámú házastelkeknek 13,000 frt vételárért megszerzése felett második ízben. 3. A Simonffy-utczában tervezett piacster létesítéséhez szükséges telekresek megszerzése felett harmadik ízben. 4. A „Nyulás“ csárda és a hozzá tartozó 600 négyszögöl területnek a város utadó pénztár terhére elidegenítésé felett hazmadizben.

— **A város új bérháza.** A nemes város új bérházát épített. Oda emelik két emelettel, díszes kupolával a Simonffy-utca elejére, ahol az Áron-féle telek állott. — A boldog háztulajdonos ugyancsak szerencsés ezzel az új bérházzal. Még hozzá sem fogtak az építéshez s már sincs benne egyetlenegy megkapható lakás sem. Jó előre lefoglalták, kiadták valamennyit. Ilyen szerencséje van az építkezési vállalatnál is. Nem kevesebben, mint negyvenhatan pályáznak az építkezési munkákért, köztük azép számmal tekintélyes s oly vállalkozók, akik eddig rá se hederítettek Debreczenre. Persze, ez a nagy konkurrenzia alaposan leveri az építkezést s a nemes város számításánál jóval olcsóbban jut egy két emeletes új palotához.

— **Eljegyzések.** Kutasi Imre nyomda és laptulajdonos kedves, leányát, Kutasi Ilona kisasszonyt eljegyezte Popovits Gyula. — Buthy Lajos járási főszolgabíró eljegyezte Fényes Ilona kisasszonyt, Fényes Endre kir. járásbíró és neje Fráter Ilona urnó szeretetreméltó, művelt leányát. Az eljegyzési ünnepély a menyasszony szüleinek székelyhidi lakásán történt meg.

— **A közvilágítás rendezése.** Közel vagyunk a debreczeni közvilágítási kérdés rendezéséhez. A bizottsági közgyűlés határozatának megfelelően a közvilágítási ügy előkészítésére alakított bizottság ugyanis már szíjjel küldte a felhívást azon cégeknek, melyek a nyilvános pályázatban résztvettek vagy azóta jelentkeztek, hogy a mindenkinek megküldött egységes feltételek alapján alánlataikat ez évi augusztus 20-ikán déli 12 óráig a polgármes-

teri hivatalba adják be Ezen felhívás jelentkezésre mindenkinek, — ki az ügy iránt érdeklődik, megküldetik.

— **Az ipartestület kérelme** A debreczeni ipartestület azt a kérelmet terjesztette a városi tanács elé, hogy engedessék meg neki miképp pecsétjén a város czimerét használhassa. A jog-és pénzügyi bizottság javasolja a tanácsnak a kérelem teljesítését.

— **Czirkusz Debreczenben.** Boczkó Sámuel r. főkapitány aug. 15-től szept 15-ig előadásokra adott engedély Wisch Márton czirkuszának. A czirkusz tekintélyes nagysága s a Renz és Sidoli czirkuszából lett restaurálva. A beadott jelentés szerint a czirkuszban kilenczvenhét lóval tartanak előadásokat.

— **Az ispotályi templom felépítése** tárgyában bizalmas értekezletre gyűltek össze Simonffy Imre kir. tanácsos főgondnok és polgármester elnöke mellett az egyház és város ki küldöttei. Az értekezlet kérésére a főmérnök megígérte, hogy a torony újraépítéséhez a terveket s költségvetést hamarosan elkészíti. Szó volt az ispotály ügyeinek rendezéséről is, ami már csakugyan halaszthatatlan feladata és érdeke a városnak és az egyháznak. A város, ahogy képviselőinek nyilatkozataiból következtetni lehet, nem is fog elzárkózni az óhaj teljesítése elől s ez esetben az egyház a maga költségére, illetve pénztára terbére hajtáná végre a templom tüzrel szükségessé vált renovalását. Ez a renovalás pedig a főmérnök jelentése szerint négy ezer forintból eszközölhető, mivel a kistemplom egyik használaton kívüli harangja átengedhető volna, az olvadt harangokból pedig nyerhetnénk új öntéssel még egy harangot. Ugyanezen az értekezleten kifejtették az egyház kiküldöttei, hogy milyen tervök volna, ha a városi jóakaratot remélhetnénk, az ispotály rendezésével. Teljesen modern építkezést, átalakításokat, új szegény házat terveznek és létesítenének, ha a terület vitás kérdése megoldásra találna. Ebben a reményben oszlottak szét, ebben az értelemben tesznek kiküldöiknek jelentést, s ebben az irányban igyekeznek rövidesen megoldásra juttatni az ispotály elárult ügyét.

— **A Darabos és Fűvészkert-utczák** szépítése lebegett a kollégium gazdasági tanácsa előtt, mikor néhány nap előtt azzal a kérelemmel fordult a városi tanácshoz, hogy e két utczának kocsit-utját aszfalt-makadammal burkoltassa ki. A véleményezésre felhívott jog-és pénzügyi bizottság foglalkozott is ezzel a kérelemmel, de végeredményben nem tartja azt teljesíthetőnek. Ha a város ezt megtenné, először mindkét utczán az új csatornázási terv szerint kellene új csatornát lefektetni; már pedig ez maga is idő előtti dolog lenne s az általános csatornázás megoldásáig nem is teljesíthető. Végül pedig, ha ez az akadály nem is állna fenn, fennáll az, hogy ez a makadám-burkolat 10,700 frtjába kerülne a városnak, de erről most — minden jóakarata mellett sem — tudna pénz szakitani.

— **Meghívó.** A debreczeni könyvnyomdászok szakegyesülete 1899. július hó 30-án a „Margit“-fürdő diszternében a Petöfi-dalkör közreműködésével zártkörű GUTENBERG-ünnepélyt rendez a következő műsorral: Nyitány. 1. Hymnus. Irta: Erkel Ferencz. Előadja: a „Petöfi dalkör.“ 2. Gutenberg János. Költemény. Morócz Jenő. Szavalja: Péntek Lajos. 3. Vallomás. Magánjelenet. Előadja: Erdélyi Erzsike k. a. 4. „Boccaccio“ operettből a „Románcz.“ Duett. Magyar népdalok. Éneklők: Baczony Erzsike k. a. Petró András. 5. Két zene. Költemény. Irta: Neu Ferencz. Szavalja: Schön Sándor. 6. Magyar népdaleyveleg. Előadja: a „Petöfi-dalör“ 7. Virágfakadás. Vigjáték 1 felvonásban. Irta: Murai K.

Személyek:

Kovács Péter . . . . . Morvay Zoltán.
Mártá, neje . . . . . Erdélyi Mariska k. a.
Nelli, unokahuga . . . . . Erdélyi Erzsike k. a.
Ödön, unokaöccse . . . . . Lehoczky László.
Laczi . . . . . Bakó Árpád.
Kati . . . . . Botos S.

Rendező: Morvay Zoltán. — Sugó: Takács Sándor. Kezdeté 8 órakor. Zenés: Veres Tóni. Belépő jegyek: Első-hely: 1 frt. Második-hely: 80 kr. Harmadik-hely 60 kr. Állóhely 40 kr. A tiszta jövedelem a Petöfi-dalkör zászlóalapja és a Nyomdász Szakegyesület könyvtára javára fordítatik. Jegyek előre válthatók a Csokonai nyomdában. Műsor után táncz. Felülízetések küszönettel vétetnek s hirlapilag nyugtáztatnak.

— **Katonai lögyakorlatok a Palla-gon.** A katonaság folyó hó 15. 20 és 22 napján lögyakorlatokat akart tartani, de ez a városi tanács közbejárása folytán, tekintettel az általános aratásra, elhalasztott. Most értesíti a katonaság a tanácsot, hogy harczszerű és nagytávolsági lögyakorlatait f. évi augusztus 1. 2. 3. 4 és 5-ik napján, mindenkor reggel 7 óráról d. u. 2 óráig tartja meg s miután ez már el nem halasztható, figyelmeztetnek az érdekeltek, hogy munka beosztásukat ehhez képest tegyék meg.

— **A köroroslán,** mely az Emlékkertben hirdette az 1849 ang. 2-án vívott szomorú emlékü debreczeni csatában elhalt honvédek emléket, kiszállították a honvédtemetőbe s azt most állítja fel Tóth András szobrász. Az „Emlékkert“-ben még kopár az üresen hagyott domb, de nem soká virággal ültetik be míg majd kerül valami, a mit oda tenni jónak látnak.

A protestáns irodalmi társaság Debreczenben. A protestáns irodalmi társaság debreczeni fogadtatása és időzésének teljes programját vasárnap állapították meg véglegesen. E szerint a vendégek szeptember 19-én érkeznek. A fogadtatás ünnepélyes lesz, az érkezőkhöz Simonffy Imre kir. tanácsos, polgármester intéz üdvözlő beszédet. Az nap este az Angol királynő éttermében ismerkedési estély és társas vacsora lesz. Étkelés a la carte. Szeptember 20-án délelőtt 8 órakor isteni tisztelet lesz a nagytemplomban. Imát Gyurátz Ferencz püspök mond, predikációt pedig Petri Elek budapesti teológiai tanár tart. Délelőtt fél-tizkor lesz a nagy gyűlés a kollégium disztermében. A gyűlés után délután fél két órakor diszbed lesz a vendégek tiszteletére a Bika szálloda disztermében. Ebéd után Debreczen nevezetességeinek megtekintése. Este hat órától fél nyolc óráig a katonazenekar tart terzenét a Nagyerdőn, nyolcz órakor a Vigadó nagytermében később megállapítandó műsorral az ös-zes debreczeni dalegyletek tartanak hangvezensyent. Ezután táncvizigalom lesz. A hangversenyre 1 korona lesz a belépő-díj.

Vas táviró oszlopok. Czélszerű újítást léptet életbe legközelebb a posta- és táviró-főnökség. Ugyanis, tervbe vette, hogy az eddig használatos fa-táviró oszlopok helyett vasból készültet állíttat fel. Egy előre a főposta előtt állítanak fel három ilyen oszlopot.

Kinevezés. Az igazságügyi miniszter Árvay Géza nyiregházi törvényszéki joggyakornokot a nyiregházi törvényszékhez aljegyzőnek nevezte ki. Árvay debreczeni fiu, kit városunkban széles körben előnyösen ismernek. Gratulálunk.

Vasút a Pallagra. A helyi érdekű vasút-részvénytársaság igazgatósága foglalkozik az azal a tervvel, hogy a Nagyerdőig vivő helyi érdekű vasút szinpárját meghosszabbítja egész a Pallagra. Az eszmét a körülmény érleli meg, hogy a mostani földmives iskola helyére viszik ki a gazdasági tanintézetet, szükség van tehát olyan forgalmi eszközre, mely naponként legalább kétszer tehesse lehetővé a város és a Pallag közötti gyors érintkezést. A közuti vasut a reggeli és az esti órákban közlekednek.

A katolikus egyház halottja. Nogáll János felszentelt püspök, káptalani nagyprépost Nagyváradon meghalt. A főpapot úgy ismerték nagy vidéken, mint a szegényeknek gyámoltóját, ki százazreket áldozott jótékony czélokra. Nagyvárad városa diszpolgárrá választotta már régebben, ezzel is kifejezésre jutandó azt a tiszteletet és szeretetet, melylyel a most már elhunyt főpap iránt viseltetett. Halála nem csak a katolikus körökben és Nagyváradon, de az egész vidéken is általánosságban nagy részvétet keltett.

Eküvő. Kondor Lajos helybeli kereskedő kedves, művelt és városunk társaságokereiben nagy kedveltségnek örvendő leányát Emma a kisasszonyt ma vezette oltárhoz Rubeczky Ignác nagykarolyi kereskedő. Boldogság, megelégedés és sirig elkísérő szerelem legyen ezen frigynek ékes koronája!

A polgári kerékpáros egyesület kérelme a városhoz. A polgári kerékpáros egyesület nevében Fejér Ferencz dr. helynök és Zelinger Ede titkár kérelmet intéztek a városi tanácshoz. Az egyesület azt kéri, engedje át a tanács gyakorló és versenypálya czéljaira a nagyerdei kocsolyázó telket, ennek ellenében az egyesület a részére átengedett területet körülkerített sítribünökkel látja el, úgy hogy a tornaversenyekre nem lesz semmi gondoskodás szükséges. Ha a fentemlített területnek átengedése akadályokba ütköznék, az esetben az egyesület a salétromlaktanya mögötti, a h-szoboszlói ut és a Varga-kert közötti terület átengedését kéri.

Nagy tüzijátékot rendez holnap este a nagyerdei Leveles csárda háta mögötti tisztáson. Leidenfrost Gyula kereskedő. Persze attól függ, hogy a szokásos vasárnapi eső nem fog-e ismétlődni. Kár volna, ha a nagy közönség ismét meg lenne fosztva attól az érdekes látványtól.

Mükedvelő előadás. A „Margit“-fürdő disztermében, holnap vasárnap mükedvelői előadás lesz. Előfogiák adni „Az ördög mátkája“ című népszínművet Géczy Istvántól. A jótékonyczélú előadást táncmulatság fogja befejezni. Kívánjuk, hogy több sikert arassanak, mint a multkori mükedvelők.

Tartalékosok és a mozgósítás. A honvédelmi miniszter a közös hadügyminiszterrel egyetértően körrendeletet bocsátott ki, a melyben kimondja, hogy a nem tényleges szolgálatra való bevonulásnál a tartózkodási hely községi előjárónál elvileg nem köteles jelentkezni. Csak azok, akik honvédigazolványi okmány, vagy behívó jegy birtokában nincsenek s a kiknek bevonulása alkalmával a vasutat vagy gőzhajót kell igénybe venni, kötelesek elmenetelük előtt az igazoló jegyért a községi előjárónál jelentkezni, továbbá kötelesek mindazon bevonulók, kiknek gőzhajót kell használniok, a fölveteli hajóállomás községi előjárónál jelentkezni, a kitől a gőzhajóval való utazáshoz szükséges utalványt kapják.

Járvány a marhák között. Veszedelmes betegség terjedt fel a napokban Debreczenben a szarvasmarhák között. A város belterületén, a csapó utczai marha-állományban egy marhán kiütött a ragadós tüdőlob. Ács Nagy Ferencz r. fogalmazó a IV. ker. kapitány helyettese ma délelőtt tett erről a veszedelmes betegségről jelentést a városi tanácsnak. A tanács mai ülésében hosszasan foglalkozott a betegség ellen teendő óvintézkedésekkel. A tanács rendelkezéstől a csapó utczai marha-állományt szigorú zár alá vették, egyidejűleg meg-

bízták Ács Nagy Ferencz r. fogalmazót, hogy a csapó utczai marhaállományt írja össze s a hétfői tanácsülésen tegyen jelentést az eddigi intézkedésekről. Megbízta továbbá a t. főkapitányt és a tanács, hogy a város belterületén az összes marhaállományt darabonként írassa össze s tegyen jelentést a tanácsnak. A tanács nem fogadta el Faragó Miklós állami állatorvos ama indítványát, hogy tekintettel a vészre, a heti vásárokat szüntesse be. — A tanács egy esetből kifolyólag nem tartja indokoltnak a heti vásárok beszüntetését, de a jelentések beérkezése után sürgős felterjesztést tesz a földmívelésügyi miniszterhez, jelezve az eddig tett óvintézkedéseket, s megkérdezve, hogy további intézkedések megtételét szükségesnek tartja-e a miniszterium.

Olcsóbb a liszt. Peng a kasza, dől a rend, az Isten áldását letakarja a föld népe; most folyik javába a munka, kint a napsütötte, térs rótságán. A termés, mint már megtört, jó közepes, sőt mint a jelek mutatják ennél is jobb, amennyiben bár most fogtak hozzá az aratáshoz, már is esett a buza, de különösen a liszt ára! Mint értesülünk, legújában mindenfajta liszt, métermázsánként 60 krajczárral lett olcsóbb! Örül a föld népe: olcsóbb a liszt, olcsóbb a kenyér, a napi kenyér.

Csiky Lajos, a kollégium igazgató tanára, közre bocsátotta egy vastos kötetben a mult iskolai évről szóló jelentését; — miután bővebben kívánunk vele foglalkozni, itt csak a megjelenését jelezzük.

A debreczeni rendőrség nagyszabású átalakulás előtt áll. Az új bünvádi perrendtartás életbeléptetése provokálja ezt s hogy Debreczen készületlenül ne találja, az általunk régebben ismertett javaslat szerint végre is akarják idejében hajtani a rendőrségi reorganizációt. A város jog-és pénzügyi bizottságának ülésén hosszan eltartó eszmecsere után idézett elő s azt csekély módosítással elfogadták s így a tanács utca a közgyűlésnek is elfogadásra ajánlják. Egyik módosítás például az, hogy a három kerületből alakuló két kerületi rendőrség választó vonala a mikespércsi uttól a Piac és Péterfia utczákon át a Nagyerdőig terjed. Ettől a vonaltól keletre eső rész lesz az első, a nyugatra eső rész pedig a második kerületi kapitányság. Megmarad a mezőrendőrség, csak hogy a közgyűlés által a város belterületéhez csatolt helyek elesnek a hatásköre alól. Így a Csapóker, Csiga-ker, Homok-ker stb. kertiségek az első, vagy második kerületi kapitányságokhoz fognak tartozni. Lesz ezután a rendőrségnek bünyügyi osztálya is, ahová a vizsgálóbírószágotól az összes bünyvizsgálatok, a kerületi kapitányságoktól pedig az összes kihágási ügyek áttétnek. A bünyügyi osztály élén fog állani egy rendőrtanácsos, aki egyuttal a főkapitány helyettese lesz s ezen állásra nézve azt javasolja a jog-és pénzügyi bizottság, hogy választás után töltessék be. A bünyügyi osztálynál lesz ezenkívül 3 fogalmazó 1 írnök 3 napdijs és két rendőrgyűnök. A kerületi kapitányságok személyzete egy kapitány, egy fogalmazó, — egy napdijs és három polgári biztostól fog állani. A közrendőrök létszáma száz, a lovasrendőrök pedig tizenhatsz lesz. A jog-és pénzügyi bizottság javasolja, hogy a város intézzen kérelmet az igazságügyminiszterhez, hogy a bünyügyi osztály személyzetének a bünyvizsgálatoknál felmerült költségeit fedezze, mert a rendőrség bünyügyi osztálya a vizsgálóbírószág helyett végez újabb terhes teendőket.

A nádudvari zendülete. Pünkösztör mult két esztendeje véres zendülés színhelye volt Nádudvar községe. Néhány szocialista agitátor megjelent a községben, akik annyira felbujtották a különben csendes lakosságát, hogy azok a csendőri karhatalomnak is ellene szegültek. A véres zendülés után 56 egyén került a törvényszék elé, akiket legnagyobb részt el is ítélték. Az ügy felebbezés folytán a debreczeni kir. Itélőtáblához került, amely a törvényszék ítéletét csaknem teljesen helyben hagyta. Ez ítéletet pénteken hirdette ki a zendülők előtt a debreczeni törvényszék. Az elítéltek mindannyian megjelentek a törvényszék előtt ez az ítéletet megapellálták a Curiahoz.

A bünyügyi osztály. A rendőrség bünyügyi osztálya felállítási tervének kidolgozásával foglalkozott a jog-és pénzügyi bizottság ülése melyben több fontos kérdést intéztek el. Így a többek közt elvetették azt az indítványt, hogy a bünyügyi osztály fejének rendőr tanácsosi czime és rangja legyen. A bünyügyi osztály vezetőjét is tehát kapitánynak fogják hívni és a hivatali kinevezés után töltetik be.

A jövő heti bünyügyi végtárgyalások. 1899-ik évi július hó 24-én hétfőn: Draveczki Lajos ellen izgatás vétségéért. Varga Antal ellen gondatlanságból okozott súlyos testi sértésért. Hajdu Józsefné s társa ellen lopás büntettségért. Jeles István ellen okirat hamisítás büntettségért. — Július hó 28-án pénteken: öv. Újvári Istvánné ellen gondatlanságból okozott súlyos testi sértésért. Szabó Gyula ellen lopásért. Klein Lajos ellen sikkasztás vétségéért. Fehér Andrásné ellen hamis tanúzásrai rábírásért. — Ugyanaz nap még felsőbb bírósági ítélethirdetések is lesznek.

Franciaia festőművész a Hortobágyon. Nehány nap óta messze földről érkezett vendége van a mi hires hortobágyi pusztánknak. Delirás Henrik franciaia festőművész ez a vendég, ki tanulmányozás s különösen a párisi világkiállítás részére szükséges felvételek czéljából járja most be hazánkat. A hortobágyi pusztának és lakóinak hosszabb időt szándékozik szentelni a derék franciaia.

Magyar dal Párisban. Az országos dalegyesület körében felmerült az a terv, hogy a jövő évi párisi kiállítás alkalmával különféle dalegyesületek kiválóbb tagjaiból nagyobb daltársaság alakuljon, mely a magyar dalt bemutassa a franciaia fővárosban, az akkor ott összegyűlő nemzetek képviselői előtt. Mivel a jövő évben úgy is sokan készülnek Párisba, remélhető, hogy ez a terv megvalósul.

A nyári esték unalmait nagyon könnyen elűzheti, aki akarja. Ime van egyszerre két daltársulat, sőt a héten ismét volt a Lányi Gézáé is. Van egy erőművész társaság is és a jövő hóban jön egy nagyobb czirkusz is.

Fürdőzés. Városunkból nagyon sokan vannak most fürdőzők. Legtöbben vannak Bártfán, hol debreczenieknek is van már nyaralójok. A távozők közül több a Székelyföldre üdül. A külföldi fürdőzők közül többen Karlsbadban időznek, de vannak Reichenhallban is. — A szépséges földön Stoonszon, Turzó-Füreden, Feketehegyen, Iglófüreden is számosan vannak.

Itt az uborka idény, — a holt saison! Semmi sem történik az egész világon, csak egy nevezetes dolog esett az elmúlt héten — Milán szerb királyt — aki ugyan ebből az állásából kicseppent — de azért mégis ő uralkodik Szerbiában agyonakarták löni. Erről a merényletéről is bőven megemlékezik a „Képes Családi Lapok“ illusztrált szépirodalmi hetilap, melynek figyelmét semmi néven nevezendő aktualitás el nem kerüli, s melynek előfizetési ára egy évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. — Nem mulaszthatjuk el olvasóink figyelmét felhívni a „Képes Családi Lapok“ illusztrált szépirodalmi hetilap Petőfi számára, mely a nagy költő halálának 50-ik évfordulóján jelenik meg. Mutatványszámot ingyen küld a „Képes Családi Lapok“ kiadóhivatala Bpest VI., Szondi utca 11. szám.

Ingtatlanok forgalma. (A debreczeni kir. törvényszék, telekkönyvi osztályánál).

Elek János és neje Tóth Zsuzsánna eladják Tóczs-kerti beltelkes földjüket Várad Sándor és neje Óvári Erzsébetnek 950 frtért.

Ifj. Hegedüs György és neje Balogh Eszter eladják a debreczeni 313 sz. tjkvben 3656 a. hrsz. a. felvett ingatlankat Mendelovits Lajos s neje Reismann Rózsikának 3000 frtért.

Jándy János és neje Szabó Rozália eladják a debreczeni 2383. sz. tjkvben 1430. hrsz. a. felvett ingatlankat Kárpali Péter és neje Csonka Juliánának 2600 frtért.

Silberman Eszter eladja az 1848 sorsz. háznak öt illettő felerészét Adler Ignácznak 8602 frt 50 krajczárért.

Bányai Juliánna, József és Gábor eladják téglaláskerti szőlőföldjüket Tóth István és neje Nagy Juliánának 610 frtért.

Proszk Emilné Szabó Etelka eladja a debreczeni 1003. sz. tjkvben 4947. hrsz. a. felvett tóczs-kerti szőlőnek öt illettő felerészét Szabó Mihálynak 400 forintért.

Szerkesztői üzenetek.
Ocean. (G. P.) Ma vártam leveledet, de nem kaptam. Ha holnapig nem kapom mng, elutazom. — A karlsbadi kura használójának gyors gyógyulást kívánok.

Kiadótulajdonos: **Zicherman Herman.**

NYILTÉR.

Selyem damaszt 75 krtól

14 frt 65 krig méterenként, — valamint fekete, fehér és színes „Henneberg-selyem“ 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként, — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban. Privát-fogyasztóknak postabér- és vámentesen, valamint házhoz szállítva, — mintákat pedig postafordultával küldenek, **HENNEBERG G. selyemgyárjai** (cs. és k. udvari szállító) **ZÜRICHBEN,** — Magyar levelezés. — Svájcba kétszeres levélbélyeg ragaszandó.

Dr. Nyiri Ernő
ügyvédi irodája
Gróf Dégenfeld-tér 3.

Chocolat

SUCHARD

Mindenütt kapható. Cacao

295. szám.

Az **ISTVÁN** gőzmalom-társulat **ÖRLEMÉNYEINEK** **ARJEGYZÉKE**

Az 1887. április hó 18-án Budapesten tartott általános malomgyűlésen megállapított s 1887. jun. 1-én életbe lépett eladási, fizetési és szállítási módokatokra vonatkozó egyezmények szerint

Szám	Kötelezettség és engedély nélküli készpénzfizetés mellett. Zsákkal együtt	100 kiló		Zsákonként 85 kilogr.	
		frt	kr	frt	kr
A.	Asztali dara nagyszemű.	16	80	—	—
B.	Szinte „ aprószemű.	16	20	—	—
0	Királyliszt	16	20	—	—
1	Lángliszt kivonat	15	60	—	—
2	Elsőrendű zsemlyeliszt	15	—	—	—
3	Zsemlyeliszt	14	20	—	—
4	Elsőrendű kenyérliszt	13	60	—	—
5	Közép kenyérliszt	13	20	—	—
6	Kenyérliszt	12	20	—	—
7	Barna kenyérliszt.	10	20	—	—
8	Takarányliszt	5	80	—	—
11	Finom korpa zsákkal	5	—	—	—
11	„ „ zsák nélkül	4	80	—	—
12	Durva korpa zsákkal	4	—	—	—
12	„ „ zsák nélkül	3	80	—	—
12	Csírke búza zsák nélkül	3	—	—	—

A zsákok súlytartalma, — teljsúlyt tisztasúlynak véve. (1—?)

A. B. 0—6. számig 85 kiló.
7. és 8. szám 70 „
11. 12. 50 „
Debreczen, 1899. július 21.

Alapított 1782.

Elsőrendű rézgálicz 99% rézgálicz tartalommal.

Legjobb raffia szép hosszú és fehér. Jutta fonál szőlő kötéshez, olcsóbb mint a raffia.

VERÉB-fele peronospora permetező gépek darabja 12 frt.

SZŐLŐ MOLY-, virág- és rózsapermetezők, darabja 3 frt. 20.

Különböző permetező anyagok, mindennemű rovarok, álcák, hernyók elpusztításához.

Valódi drezdai ojtó és szemző kések, metsző ollók.

Norinbergi tarló-répa mag, muhar és köles.

Dohány-zsineg, kocsi-kenőcs a legolcsóbban kaphatók

KONTSEK GÉZA
előbb Gaszner Károly
DERRECZEN, Kossuth-utca 11.

Tüdőbetegeknek

biztos segélyt vagy enyhülést ad az általam felfedezett „Maltel“ használata. Köhögés, rekedtség, nehézlégzés, (Asthma) kiütés, tüdő- és légszűkítő, vizkéségek a nyakban stb. már pár napi használat után megszűnnek.

Számítalak által a legnagyobb sikerrel használattott, amiről a naponta beérkező elismerések fényesen tanuskodnak. Máltol az egy általam készített gyógyszer, mely hatáságilag engedélyezve van és orvosok által igen ajánlatik.

Árak: 3 doboz 4.90 márka, 6 doboz 9.00 márka, 12 doboz 16.00 márka az összeg előzetes beküldése mellett, avagy utánvétellel. (86.) 2—12.

Hirdetmény.

A Szatmárhegyen öblítő módszer szerlnt 2 kút készítésére pályázat hirdettetik.

A furás költségeit a vállalkozó előlegezi.

A kutak 60 méter mélységre vannak tervezve, de a tanács kívánatára köteles vállalkozó a furást 120 méter mélységig folytatni.

Vállalkozó által bánatpénzül 100 frt teendő le.

Az ajánlatok a bánatpénzzel együtt folyó évi augusztus hó 9 ének délután 5 órájáig a gazdasági tanácsoshoz adandók be.

Egyébiránt a részletes feltételek a városi gazdasági hivatalban megtekinthetők, illetőleg megszerezhetők.

Szatmárt, 1899. évi július hó 14-én.

Körösmezei Antal
h. gazd. tanácsos.

(94) 1-1

Uj bútorüzlet megnyitás!

A n. é. közönség szives tudomására hozzuk, hogy f. é. május hó 1-én Helyben, Piacz-utca 44. sz. alatt (dr. Ujfalussy-ház)

bútorüzletünket

megnyitottuk.

Dús választékban tartunk a legujabb stylum secessio, chippenhail, baroque, ó-német, angol stb. matt és fényezett bútorokban a legdiszesebb valamint legegyszerűbb kivitelben.

S a mig egyrésztől meghívjuk a n. é. közönség állandó bútorkiállításunk szives megtekintésére, másrésztől esedezőnk kegyes támogata ukér:

kiváló tisztelettel

Lamberger és Társa.

Magy. kir. államvasutak.

Üzletvezetőség Debreczen.

17922

III. 1899

Pályázati hirdetmény.

A debreczeni üzletvezetőség központjában és a hozzá tartozó vonalak állomásain, órházaiiban, osztály mérnökségek, és fűtőházakban levő óráknak, valamint a személyzetnek kiosztott intézeti tulajdont képező zseboráknak javítása és jó karban tartása céljából 1900 évi január hó 1-től számítandó 3 évre új szerződések fognak köttetni, mely célból nyilvános pályázat hirdettetik.

A pályázatban csakis képesített és a debreczeni üzletvezetőség területén lakó óráskok vehetnek részt.

Az üzletvezetőség vonalai a pályázások tekintetében 4 csoportra vannak osztva, u: m: **I. csoport** Püspök-Ladány — N.-Károlyi vonal, előbbi állomás kizárásával.

A debreczen — f. abonyi vasút utóbbi állomás kizárásával,

A Debreczen — Búd-Szt.-Mihályi vonal. A Debreczen — N.-Létai és Sáránd — Derecskei vonal, a Nagy-Károly, Zilahi és Sarmaság, Szilágy-Somlyói vonal, továbbá az üzletvezetőség központi hivatala, és szertára 418 km. **II. csoport.**

Nagy-Károly — Zenuri vonal, Nagy-Károly állomás kizárásával; Nagy-Booskó — kis-booskói vonal, Taraczköz — A. Nerezniczei v. Szigetkamara — Szlatinai v Szatmár — nagybányai és —Szatmár — fűzesgyarmati vonal összesen 363 km. **III. csoport**

Királyháza — saujhelyi vonal; mindkét végállomás kizárásával. A saujhelyi forgalmi főnökség. A csap — ungvári vonal, Bályu — lavocznei v. összesen 251 km. **IV. csoport.**

Debreczen, szerencsi v. mindkét állomás kizárásával. A nyiregyháza — csapi vonal, Csap kizárásával a Nyiregyháza — mátészalkai vonal és a Királytelek — ohatkocsi vonal, utóbbi állomás kizárásával; összesen 308 kilométer.

Az egyes csoportokra külön-külön adandó be az ajánlat a kilométerenkinti egységár kitételével.

Az ajánlat pecséttel zárt borítékban üzletvezetőségünk titkárságához 1899 évi Szeptember hó 1-ig küldendő be és a boríték következő czimzéssel látandó el: „Ajánlat 17922 számhoz, pályázási munkálatokra

Üzletvezetőség titkárságának

Debreczen.

A pályázási munkálatokra vonatkozó feltételekre nézve az üzletvezetőség III. osztálya (Debreczen Tisza palota II. emelet) délelőtt 9 — 12 óra között adja meg a kellő felvilágosítást.

Debreczen, 1899 július 15.

Az üzletvezetőség.

(Bgm.)

Köszönetnyilvánítás.

Ő Fensége Salvator Lipót főherceg udvarmesterei hivatala.

Általános Asbestáru-gyár.

Ő császári és királyi Fensége Salvator Lipót Főherceg rendkívül meg van elégedve az Asbesttálpal bélélt cipőkkel. Ő Fensége hosszabb gyalog kirándulásra használta e cipőket és érezte, hogy lábai nem fáradtak úgy el, mint más, közönséges cipőknél. Küldök egy pár vadász-cipőt, hogy annak a mintájára készítsenek másikat Asbestbéléssel, ugyanannál a cipőszőnő s aztán küldjék ide.

Hisszük, hogy e vadász-cipők ép oly jók lesznek és ép oly megfelelők, a mint megfelelők voltak a szaloncipők.

Zágráb, 1898. július hó 8-án.

KRAHL huszárkapitány.

Magyarország volt miniszterelnöke, a közigazgatási bíróság volt elnöke a következőket írja:

Tisztelt Doktor ur!

Az Asbesttálpalbélsű cipők kitűnőségét bizonyították, szilárdan és puhán járok; megszünt minden láb fájdásom, úgy, hogy — azt hiszem — lábajom semmi további orvoslást nem igényel. Szives tanácsát köszöni

Dánoson, 1897. évi szeptember 17-én.

tisztelő hiva

WEKERLE SÁNDOR.

Ne viseljünk cipőt a szab. Asbesttálp nélkül.

Nincs többé lábfájás!

Sem tyukszem, sem izzadós láb, sem bőrkeményedés, sem lábdaganat, sem lábégés.

Rövid idejű viselés után megkönnyebbül a járása annak, ki cipőjét dr. Högyes-féle, az egész világon szabadalmazott Asbesttálpbélsővel látja el.

Kettősvastagságú 1 frt 20 kr., egyszerű 60 kr., homoktálp 40 kr. gyermekeknek fele.

Az Asbesttálpbélső kitűnőségét legjobban bizonyítja, hogy a cs. és kir. közös hadseregnek és a m. kir. honvédségnek eddig 22,500 pár szállítottott.

Szétküldés csakis utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése mellett. Felvilágosítások, prospektusok és köszönetnyilvánítások ingyen.

Viszonteladónak megfelelő árengedmény.

Asbestáru gyár bet. társ. VI. Sziv-utca 18. BUDAPEST.

Hajdumegyében egyedüli elárúsító raktár TOLNAY DÁNIEL cipőkereskedése (75.) 10—40. Debreczenben, hová a levélbeli rendelmények is intézendők.

ZICHERMAN H. ELSŐ HIRDETÉSI IRODÁJA,

Grof Dégenfeld-tér 3. sz. (ezelőtt Rózsa-tér).

156-dik számú telefon állomás.

Egy, 20 kötetből álló német

„Conversations-Lexikon“, kemény

táblába csinosan bekötve, igen jutányos

áron eladó. Értekezhetni irodámban.

Kiadó föld. A F.-Józsa község határán

28 1/2 kat. hold elsőrendű szántóföld és

kaszáló egy vagy több évre hasznóképes

kiadó. 500.

Eladó ház czuozai földdel Darabos-

utczán, melynek tiszta jövedelme 650 frt.

tartott ára csak 9500 frt. 496.

Fényiédába tisztességes tanulónak való fiu felvétetik. 505

Közel a vasúthoz — a Boldog kertben — kedvező feltételek mellett

eladó egy szőlő, mely vasuti, vagy postatisztnak állandó lakásul, vagy nagyobb ipari műhelynek igen alkalmas. A

mondott célra alkalmassá teszik e helyet: közelsége, kedvező fekvése és a rajta levő

jó berendezés, masszív, adómentes új épület. Területe: 750 □ öl legjobb barna homok föld, termő szőlővel és gyümölcs

fákkal beültetve. E terület — vevő által — esetleg két részre is osztható. 504.

Az ezen rovatokban közlötték iránt felvilágosítást ad s egy ily közleményt 25 kr előleges lefizetés mellett, felvesz és közlétesz.

Szagtalan és nyomban száradó

1 Omt. 1 kiló 1 frt 50 kr
Teljesen elkészítve mázolásra.

Valódi, csak 17333331 ezen fekete anyagot ad iszol. A. V. A.

Christoph Ferenc SZOBAPALLÓ-FÉNYLAKK

Johéltó teszi, hogy a szobák a mázolás alatt i használatossá válnak, mivel a kellőmellen szag és a lassú, ragadós száradás, mely az olajfestékek és az olajlakkok sajátja, elkerültezik. Emellett a használata olyan egyszerű, hogy kiki maga végezhet a mázolás. A palló nedves tárggyal feltörülhető, anélkül, hogy elvesztene fényét. Meg kell különböztetni:

színezett szobapalló-fénylakk, sárgásbarnát és mahagonbarnát, mely akár csak az olajfesték földi be a pallót s egyuttal fényt is ad. E két egyaránt alkalmazható régi vagy új pallóra. Teljesen betűd minden foltot, korábbi mázolás stb; van azután

tiszta fénylakk (színezetlen) uj pallókra és parketre, mely csupán fényt ad. Különösen parketre s olajfestékek mar bomázolt egészen uj pallókra való. Usak fényt ad, ennél fogva nem fűdi el a famustrát. Postacsomag, körülbelül 35 négyzetig mtr. (két középnap-szágu szobára való) 5 frt. 50 kr., vagy 9 frt. márká.

A közvetlen megrendelések minden városban, ahol raktárak vannak, ide küldendők. Mintamázolások és prospektusok ingyen és bérmentve küldetnek. A bevásárlásnál tessék jól vigyázni a cégre s a gyári jegyre, mivel ezt a több mint 1850 éve létező gyártmányt sokfelé utánózzák és hamisítják, s sokkal rosszabb, a gyakran a cónak meg nem felelő minőségben hozzák forgalomba.

Christoph Ferenc,

A valódi szobapalló-fénylakk feltalálója és egyedüli gyártója,

Prága, Zü rich, Berlin.

Raktár:

Debreczenben, Ganofszy Lajos

fűszer-, festék- és magkereskedőnél.

Szatmáron: Toldy István és Nagyváradon:

(35.) Berkes Bertalan uraknál. 9—9.

Lucrativ üzlet.

Berendezésünk ujítása folytán 4 cement-tábla kéziprés (Kochschweiz rendszerű) tisztán selejtmentes dessinirozott táblák előállításához szükséges útasítással együtt olcsón

eladó. Építésziparosoknak és épületanyag elárúsítóknknk alkalmas. Mintatáblák ingyen. Szives megkeresések „Kunststein-

fabrik Schirm Bécs, 19. ker. Döbling“ czimezendők.

(93.) 2—3.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller

Liniment Capsici comp.

Ezen hímzves hárször ellentűt az ég megörökítésnek, mert már több mint 30 év óta megbízható, féltelenellápté betűrdolást alkalmazzák a kézverés, a csúszlál, tagazagatlanság és megfázásoknál és az orrosok által bedorzoslékre is mindig gyákrabban rendelik. A valódi Horgony-Pain-Expeller gyákrabban rendelik. A színezés alatt, nem titkosítva, hanem igaz népszerű hírszer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegtartókban, minden mennyiségben, gyógyszertárban készíthetők. Főraktár: Fürök József Gyógyszertár Budapest. Bevásárlás alkalmával igen óvatosan legyünk, mert több kisebbbirtok utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony“ védjegy és Richter cégjegyzék nélkül nem valódit vásárolva. VASZNA. RICHTER F. AD. és társa, és dr. várári szállítók, BUDAPEST.